

Eduskunnan hallintovaliokunta

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE UUTTA RAHAPELIJÄRJESTELMÄÄ KOSKEVAKSI LAINSÄÄDÄNNÖKSI (HE 16/2025 VP)

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt maa- ja metsätalousministeriön asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle uutta rahapelijärjestelmää koskevaksi lainsäädännöksi (HE 16/2025 vp). Pyydettyä lausuntona maa- ja metsätalousministeriö esittää kunnioittaen seuraavaa.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi rahapelilaki sekä muutettavaksi 13 lakia ja kumottavaksi kahden lain säännöksiä. Uudessa rahapelilaissa säädettäisiin rahapelitoiminnasta ja sen valvonnasta. Rahapelien toimeenpano olisi luvanvaraista. Rahapelejä voisi toimeenpanna yksinoikeustoimiluvan tai rahapelitoimiluvan nojalla. Lisäksi toimeenpanossa käytettävien peliohjelmistojen toimittaminen edellyttäisi peliohjelmistotoimilupaa. Toimiluvanhaltija saisi hyödyntää toimeenpanemissaan rahapeleissä yksinomaan peliohjelmistotoimiluvanhaltijoiden peliohjelmistoja.

Uudessa rahapelilaissa säädettäisiin toimilupien myöntämisen edellytyksistä ja toimilupia koskevasta hakemusmenettelystä. Yksinoikeustoimilupa olisi voimassa kymmenen vuotta ja rahapelitoimilupa ja peliohjelmistotoimilupa enintään viisi vuotta. Uuteen rahapelilakiin sisältyisivät pelaajien rekisteröintiä ja henkilöllisyyden ja asuinpaikan todentamista koskevat säännökset. Laissa säädettäisiin muun ohella rahapelaamisen ikärajasta, pelitilistä ja tunnistautuneena pelaamisesta sekä peliестоista ja pelaamista koskevista rajoituksista. Rahapelilaki sisältäisi säännökset myös esimerkiksi markkinoinnista, kielletyistä markkinointikeinoista ja -tavoista, markkinoinnin yhteydessä annettavista tiedoista, sponsoroinnista sekä suoramarkkinointikielloista.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan valvontaviranomaiselle monipuolisia toimivaltuuksia ja uudessa rahapelilaissa säädettäisiin toimiluvanhaltijoilta perittävästä valvontamaksusta. Lainvastaiseen toimintaan puuttumiseksi rahapelilaissa säädettäisiin muun muassa hallinnollisista seuraamuksista, joita olisivat esimerkiksi rahapelien toimeenpanon ja markkinoinnin kieltäminen, toimiluvan peruuttaminen sekä rikemaksu ja seuraamusmaksu.

Hallituksen esitys liittyy esitykseen valtion vuoden 2026 talousarvioksi. Uusi rahapelilaki ja muut ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan pääosin voimaan 1.1.2027, jolloin rahapelitoiminta voisi käynnistyä. Toimilupamenettelyä koskevat sekä eräät muut uuden rahapelilain säännökset tulisivat voimaan kuitenkin jo vuoden 2026 alusta lukien.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että rahapelitoimilupa voitaisiin myöntää kiinteäker-toimiseen vedonlyöntiin, muuttuvakertoimiseen vedonlyöntiin, virtuaalivedonlyöntiin, sähköisiin kasinopeleihin, sähköiseen rahabingoon ja sähköisiin raha-automaattipeleihin. Edelleen hallituksen esityksen mukaan rahapelitoimiluvanhaltijalla olisi oikeus toimeenpanna edellä mainittujen toimeenpanomuotojen rahapelejä yhdistelmäpeleinä, joissa on yhdistetty ominaisuuksia sellaisista toimeenpanomuodoista, joihin sillä on toimilupa. Maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että totopelit sisältyvät rahapelitoimiluvan toimeenpanomuotoihin.

Hallituksen esityksen mukaan ehdotettu uusi rahapelilaki tulisi pääosin voimaan 1.1.2027, jolloin toimiluvanvarainen rahapelitoiminta voisi käynnistyä siltä osin kuin toimilupia olisi siinä vaiheessa myönnetty. Koska kyseessä on täysin uusi rahapelilainsäädäntö, vuoden mittaisen siirtymäajan tavoitteena on muun muassa varmistaa, että lupaviranomaisella olisi riittävän pitkä aika toimilupahakemusten käsittelylle sekä myös toimialan valvontaan ja keskitettyyn pelistorekisteriin liittyvien tietojärjestelmä uudistusten toteuttamiseksi. Maa- ja metsätalousministeriö pitää ehdotettua siirtymäaikaa perusteltuna ja tarpeellisenä rahapelijärjestelmän uudistuksen toimeenpanon varmistamiseksi.

Maa- ja metsätalousministeriö tuo lisäksi eduskunnan hallintovaliokunnalle tiedoksi, että voimassa olevassa rahapelien monopolijärjestelmässä hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen myönnettävien avustusten (valtioneuvosten) osalta oikeutus myöntää valtaosa hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen tarkoitetuista avustuksista (ml. kohteet, määrät, prosessi) perustuu Euroopan komission nimenomaisiin päätöksiin (SA.46556 (2016/N), SA.63553 (2021/N), SA.107613 (2023/N)). Oikeusperustana komission päätöksen mukaisten valtioneuvosten (valtionavustusten) myöntämiselle on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107 artikla. Valtioneuvospäätös on voimassa vuoden 2028 loppuun asti. Nyt käsillä olevan hallituksen esityksen mukaan hevospelit sijoittuvat rahapeliuudistuksessa kilpailtuun toimilupajärjestelmään (lisenssi-järjestelmä). Julkisuudessa olleiden tietojen mukaan hevossektori (Suomen Hippos ry ja/tai raviradat) tulee jatkossa toimijaksi rahapelimarkkinoille. Tässä tilanteessa edellä mainittu komission valtioneuvospäätös ei kansallisen oikeusperustan muututtua ole enää voimassa. Uuteen toimilupajärjestelmään soveltuva tukikokonaisuus tulee komission uudelleen arvioitavaksi ja hevossektorin valtioneuvosten myöntämisen edellytyksenä vuoden 2027 alusta lukien tulee olla uusi komission valtioneuvospäätös. Valtioneuvospäätöksen hyväksynnän pohjana on aina valtioneuvoki-ilmoituksen tietoihin pohjaava kokonaisarvio.

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa, ettei sillä ole huomautettavaa hallituksen esityksen HE 16/2025 vp sisältöön.